OVER MORGEN

Uitgangspuntennotitie energievisie zone A15/Betuweroute

Gemeente Lingewaard

2023

Inhoudsopgave

1. Uitgangspuntennotitie energievisie zone A15/Betuweroute 3

1.1. Urgentie 3

1.2. Uitdaging 3

1.3. Doel 3

1.4. Resultaat 3

1.5. Afbakening 5

1.6. Effecten 5

1.7. Gebruikers van het eindresultaat 5

1.8. Randvoorwaarden 5

1.9. Relatie met andere projecten, programma's en activiteiten 6

1. Uitgangspuntennotitie energievisie zone A15/Betuweroute

1.1. Urgentie

De klimaatcrisis dwingt om het verminderen van de CO_2-uitstoot urgentie te geven. Elk jaar dat de hoeveelheid CO_2 in de atmosfeer blijft stijgen wordt de aarde warmer en dit effect is blijvend. Daarom is het urgent om zo snel mogelijk de CO_2-uitstoot fors te verminderen, en dus om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen en duurzame energie op te wekken. In het Klimaatakkoord is afgesproken om de extra capaciteit voor het opwekken van duurzame energie op 1 januari 2030 operationeel te hebben.

1.2. Uitdaging

In het coalitieakkoord Lingewaard 2022-2026 is opgenomen: *"Ook gaan we samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers kijken naar de mogelijkheden van duurzame opwek langs de nieuwe A15. Voor dit gebied gaan we aan de slag met een energievisie."*

De gemeente heeft daarmee de A15 zone aangewezen als zoekgebied voor het opwekken van duurzame energie, waarbij aan een koppeling van windturbines aan de door te trekken A15 wordt gedacht. Daarmee kan de lijn van windturbines aan de noordzijde van Nijmegen langs de A15 min of meer worden doorgetrokken. De contour van het plangebied is nog niet gedefinieerd.

De uitdaging voor dit project is om voor de zone A15/Betuweroute een gebiedsvisie/energievisie op te stellen voor het inpassen van 4 windturbines van de nu gangbare hoogte van 220-250 meter in deze zone en 20 hectare zonneveld, met als alternatief 3 turbines en ongeveer 40 ha zonneveld. In de visie wordt een beeld gegeven waar en hoe windenergie en wellicht ook deels zonne-energie kan worden opgewekt in de zone A15/Betuweroute. In de energievisie worden een of meerdere opstellingsvarianten uitgewerkt. Waarop in een vervolgfase het proces van vergunningverlening kan starten, en een milieueffectrapportage kan worden opgesteld.

Met dit project kan worden aangesloten bij het project OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed). Langs de A15 liggen Rijksgronden die wellicht in het project ingepast kunnen worden.

1.3. Doel

Doel is:

- Om tijdig voldoende duurzame energie in Lingewaard op te wekken,
- Om het profijt van de opwek zoveel mogelijk lokaal te houden en eerlijk te delen,
- Om daarmee een zo groot mogelijke acceptatie voor de maatregelen te krijgen,
- Om de betrokkenen (omwonenden, grondeigenaren/gebruikers) in en rond de zone A15/Betuweroute bij de planvorming van deze opdracht te betrekken/consulteren,
- Om voor de toekomst voldoende en betaalbare energie te kunnen leveren aan lokale huishoudens en bedrijven,
- Om met de energievisie meekoppelkansen te vinden waardoor een impuls kan worden gegeven aan het gebied, bijvoorbeeld aan de landbouw, natuur, landschap of recreatie.

1.4. Resultaat

Het resultaat van dit project is een **verkenning naar het inpassen van windturbines** en in beperkte mate ruimte voor **zonne-energie** in de zone A15/Betuweroute. Daarbij moet ruimte worden gevonden voor 4 windturbines van 220-250 meter hoogte en 20 hectare zonneveld, danwel als alternatief 3 windturbines van dezelfde hoogte en

tenminste 40 hectare zonneveld. Hierbij wordt gestreefd naar een goede verhouding zon/wind met oog op efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet.

Het resultaat is een visie met een voorstel op welke wijze de hierboven genoemde gewenste opwek van duurzame energie in de zone A15/Betuweroute kan worden ingepast. Het voorstel bestaat uit een rapport met daarin:

- Beschrijving van het onderzoek
- De criteria en overwegingen
- Een plankaart met toelichting (met geluidscontouren en contouren slagschaduw)
- Een belemmeringenkaart
- Indicatieve exploitatieberekening
- Landschapsanalyse
- Rapportage van de participatie

Het voorstel is uiterlijk eind Q2 2024 gereed en wordt voorgelegd aan het college van B&W. Het college van B&W zal het voorstel ter bespreking voorleggen aan de gemeenteraad.

Het resultaat wordt weergegeven met een plankaart. Mogelijk worden alternatieve opstellingsvarianten binnen de zone A15/Betuweroute aangegeven, met een rangorde van voorkeur. Op kaartbeeld wordt aangegeven wat de effecten van geluid zijn (met geluidscontouren per dB van 40 t/m 47 dB Lden), van de voorgestelde opstelling(en) en dito effecten van slagschaduw, óók op gevoelige objecten buiten het plangebied.

Bij het voorstel hoort een belemmeringenkaart met alle belemmeringen en de te hanteren afstanden die gelden voor het realiseren van windturbines en/of zonne-energie. Daarbij gaat het om een inschatting van de minimaal te hanteren afstanden tot geluidgevoelige objecten, de afstand die redelijkerwijze moet gelden tot groepsrisicogevoelige objecten, en alle wettelijke afstanden tot objecten waarvoor afstandsnormen gelden. Daaruit blijkt welke delen van de zone A15/Betuweroute voor het plaatsen van windturbines en zonne-energie in aanmerking kunnen komen.

Bij het voorstel hoort een indicatieve exploitatieberekening waarin de kosten en opbrengsten voor de grondeigenaren, exploitanten, en de gemeente en de gemeenschap worden aangegeven.

Bij het voorstel hoort een landschapsanalyse naar de geschiktheid voor het inpassen van windturbines (en wellicht in beperkte mate zonne-energie) en de mogelijkheid om met de spin-off van windturbines het landschap te versterken.

Het project geeft antwoord op de vraag of OER gronden inpasbaar zijn in dit project. Daarbij is het criterium van de beste ruimtelijke inpassing leidend. Rijkseigendom is daarbij op zichzelf niet relevant.

Participatie op het niveau consultatie is onderdeel van het project. Er wordt samen met de gemeente een stakeholderanalyse gemaakt. Na de stakeholderanalyse wordt vastgelegd op welke wijze welke stakeholders worden geconsulteerd. Er wordt een rapport van de participatie opgeleverd waarin wordt weergegeven op welke manier de stakeholders geconsulteerd zijn en welke inzichten dit heeft opgeleverd. Bij de stakeholders horen in elk geval vertegenwoordigers van de omwonenden en de inwoners van de omliggende kernen.

Het rapport levert de input om na afloop van deze fase een milieueffectrapportage op te stellen, als basis voor het verlenen van omgevingsvergunning.

1.5. Afbakening

Er wordt een voorstel gedaan voor de planologische inpassing. De aansluitbaarheid op het net wordt door de gemeente met de provincie en de netbedrijven verkend, en is geen onderdeel van het project.

De gemeente/opdrachtgever zal over het project communiceren met ontwikkelaars. Indien er door grondeigenaren op voorhand optieovereenkomsten met ontwikkelaars zijn gesloten, zal daarvan door het project kennis worden genomen, maar dit is niet leidend voor het project. Met optieovereenkomsten zal alleen rekening worden gehouden als deze overeenkomen met de gewenste ruimtelijk inpassing. Met optieovereenkomsten zal ook alleen rekening worden gehouden als ontwikkelaars zich jegens de gemeente conformeren aan de randvoorwaarden van een gesocialiseerde grondvergoeding, een omwonendenregeling (compensatie voor bewoners in de directe nabijheid), een omgevingsfonds (fonds besteedbaar voor de gemeenschap), plus de mogelijkheid voor tenminste 50% lokaal mede-eigendom en mede-ontwikkeling danwel een afdracht van 50% van de winst aan de gemeenschap.

De gemeente/opdrachtgever levert gegevens aan over de in en rond het plangebied aanwezige bedrijven, over de vergunningen van bedrijven en andere gegevens die nodig zijn voor een risicoanalyse.

Bij dit project hoort geen Milieueffectrapportage (MER), maar indien dit noodzakelijk blijkt zal wel een quick scan milieu worden opgesteld.

Het project gaat alleen over het opwekken van de als doel gestelde hoeveelheid duurzame elektrische energie. Conversie naar andere energiedragers is geen onderdeel van het project. De warmteopgave is geen onderdeel van het project.

De participatie in dit project beweegt zich op het niveau consultatie van stakeholders en bevolking. Het openstellen van de mogelijkheid om na oplevering op het rapport te reageren en/of in te spreken is een verantwoordelijkheid van het college en is geen onderdeel van het project.

1.6. Effecten

Het project zal aanleiding zijn voor een publieke discussie over de noodzaak van meer windenergie, en over de wijze waarop de turbines in het landschap worden ingepast.

Het resultaat van het project moet leiden tot de bereidheid om definitieve keuzes te maken voor het opwekken van windenergie in de zone A15/Betuweroute en daarvoor vergunning te verlenen. Het project moet inzicht geven dat de opbrengsten (lusten) daadwerkelijk aan de eigen omgeving kunnen toevloeien.

Het project kan ook aanleiding zijn om de functie van de zone A15/Betuweroute breder te beschouwen. Zijn er (andere) meekoppelkansen die verzilverd kunnen worden, bijvoorbeeld op het gebied van de agrarische structuur, landschap en natuur, en recreatie. De gemeente stemt af met de provincie daar waar provinciale bevoegdheden aan de orde komen.

1.7. Gebruikers van het eindresultaat

Het eindresultaat wordt opgeleverd aan het college van B&W. Het college van B&W legt het eindresultaat daarna voor aan de gemeenteraad. Het college en de gemeenteraad kunnen het resultaat gebruiken om een beslissing te nemen om een volgende planfase op te starten, die in elk geval het opstellen van een milieueffectrapportage MER) inhoudt. Mogelijk kan die vervolgfase worden afgesloten met het verlenen van een omgevingsvergunning.

College en gemeenteraad kunnen beslissen om naar aanleiding van het resultaat een participatieronde te houden.

1.8. Randvoorwaarden

Randvoorwaarde is het vasthouden aan het kader van het inpassen van een gegeven opgave. Een discussie over nut en noodzaak hoort niet in het project thuis, en zal de voortgang belemmeren.

Er moet bij de gemeente voldoende tijd zijn om bij te dragen aan een stakeholderanalyse en een belemmeringenkaart. Er moeten voldoende middelen zijn om de participatie op het niveau consultatie met de gemeenschap in te vullen.

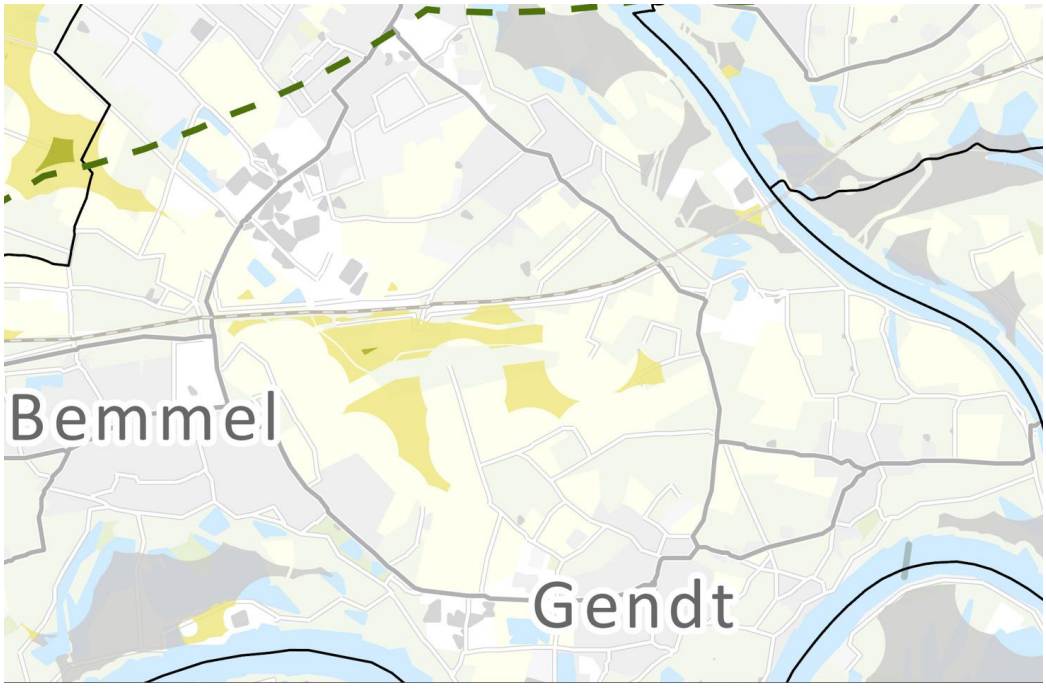
1.9. Relatie met andere projecten, programma's en activiteiten

Het project past binnen het beleidskader energietransitie 2020, en het beleidskader energietransitie 2023. Het project is ook onderdeel van het coalitieakkoord 2022-2026.

Bij het project komt ook de rol van en samenwerking met ontwikkelaars aan de orde. Er is al een ontwikkelaar die optieovereenkomsten heeft gesloten. Mogelijk zullen ook andere ontwikkelaars volgen. De gemeente spreekt als opdrachtgever voor het project met alle stakeholders, en dus ook met ontwikkelaars. In die dialoog met een of meerdere ontwikkelaars komen randvoorwaarden aan de orde, zoals een omgevingsdialoog, het eerlijk delen van lusten en lasten en het aangaan van een anterieure overeenkomst.

Plangebied energielandschap A15/Betuweroute: strook 1 km ten zuiden A15

Grens zoekgebied wind

Geschiktheid vanuit milieuperspectief

- Gebieden die niet geschikt zijn
- Mogelijk geschikt, onderzoek nodig
- Geschikt met aandachtspunten